

บทคัดย่อ

สะพานนะเขต สาละวัน เซกอง จำปาสัก และอัตตะปือ 5 แขวงลาวตอนล่าง มีพื้นที่อยู่ใน ส่วนล่างของ สปปลาว อาณาเขตทิศเหนือติดกับแขวงคำม่วน, ทิศใต้ติดกับประเทศกัมพูชา, ทิศตะวันออกติดกับประเทศเวียดนาม, ทิศตะวันตกติดกับประเทศไทย รวมพื้นที่ทั้งหมด 65,865 ตารางกิโลเมตร ประชากรรวม 1,759,000 คน คิดเป็นร้อยละ 34.55 ของประชากรทั้งประเทศ

ภูมิประเทศของลาวตอนล่าง แบ่งเป็น 3 เขต คือ เขตภูเขา มีพื้นที่ส่วนใหญ่ตั้งแต่ ส่วนกลางของลาวตอนล่าง ไปจรดชายแดนเวียดนาม เป็นที่อยู่อาศัยของชนเผ่าลาวเทิง , เขตที่ราบสูง

อยู่ระหว่างแขวงสาละวัน เซกอง และจำปาสัก มีพื้นที่ประมาณ 10,000 ตารางกิโลเมตร เป็นเขต ที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดของลาวตอนล่าง ปัจจุบันเป็นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจหลายชนิด โดยเฉพาะ เป็นแหล่งผลิตกาแฟที่ใหญ่ที่สุดของ สปปลาว และเขตที่ราบลุ่ม พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ระหว่างกลาง ลาวตอนล่างมาจรดประเทศไทย เป็นพื้นที่ราบลุ่มน้ำโขงและแม่น้ำสาขา เป็นที่อยู่อาศัยของชน เผ่าลาวลุ่ม ซึ่งมีลักษณะทางชาติพันธุ์ วิถีชีวิต และวิถีวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ ไม่ต่างจากชาวอีสาน ของไทย

ลาวตอนล่างมีประชาชนดั้งเดิม 2 กลุ่ม คือชนเผ่าลาวลุ่ม กับชาวลาวเทิง ชาวลาวลุ่ม อาศัยตามเขตที่ราบลุ่ม ดำรงชีวิตด้วยการปลูกข้าวนาดำ จับปลา จับสัตว์ ทอผ้า อยู่บ้านไม่มี เสื่อ เป้าแคน มีหมอลำเป็นสันทนาการ รับประทานข้าวเหนียวนับถือพุทธศาสนา ใช้ภาษาตระกูล ไท-ลาว อาศัยหนาแน่นในแขวงสะพานนะเขต กับแขวงจำปาสัก และอาศัยในเขตเมืองหลักทั่ว ทุกแขวง เพื่อทำการค้าขายและรับราชการ ส่วนชาวลาวเทิงอาศัยในเขตที่ราบสูงและภูเขา ดำรงชีวิตด้วยการปลูกข้าวไร่แบบหมุนเวียนพื้นที่ ในเผ่าลาวเทิงก็มีหลายเผ่าย่อย แต่ทุกเผ่ามี ลักษณะร่วมทางวัฒนธรรมเฉพาะ คือการนับถือผี สืบกอก ต้มเหล้าไห สะพายเครื่องสานติด หลังขณะออกทำงาน ทอผ้าโดยใช้มือที่ผูกกับลำตัว และใช้ภาษาตระกูลมอญ-เขมรเหมือนกัน

อย่างไร

ก็ตาม ชนเผ่าลาวเทิงจำนวนหนึ่งก็เข้ามามีบทบาทในระบบราชการตั้งแต่เจ้าแขวง จนถึงหัวหน้า ฝ่ายงานประจำแขวง ปัจจุบัน ภาครัฐได้เอาใจใส่ต่อชนเผ่าลาวเทิง ทั้งด้านการศึกษาโดยจัดให้มี โรงเรียนชนเผ่าโดยเฉพาะ และส่งเสริมการทำกินกับพื้นที่ที่ถาวร เช่นกันกับชาวลาวลุ่ม

พื้นที่ลาวตอนล่างมีทรัพยากรธรรมชาติ ที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของลาวหลายอย่าง เช่น ต้นไม้ แร่ใยหิน ทองคำ ตะกั่ว เหล็ก โดยเฉพาะทรัพยากรจากสายน้ำที่กระจายอยู่ในพื้นที่ สามารถนำขึ้นมาใช้เป็นประโยชน์ต่อระบบการปลูกข้าว 2 ฤดู และการสร้างเขื่อนผลิตกระแส

ไฟฟ้า ปัจจุบันประเทศไทยได้รับซื้อไฟฟ้าจากเขื่อนเซเส็ด และเขื่อนห้วยเหาะ ซึ่งอยู่ในพื้นที่ลาวตอนล่าง นอกจากนี้ทรัพยากรธรรมชาติหลายแห่ง ยังสามารถแปรผลทางการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี อาทิ บริเวณม่านที่สี่พันดอน อันเป็นพื้นที่ของเกาะแก่งจำนวนมากกลางแม่น้ำโขง โอบอุ้มวิถีชีวิตและวิถีวัฒนธรรมเฉพาะตน และตอนท้ายเขตสี่พันดอนยังมีน้ำตกที่มีขนาดใหญ่และสวยงาม 2 แห่ง คือ น้ำตกคอนพะเพงกับน้ำตกหลี่ผี ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีนักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวเป็นจำนวนมาก

ลาวตอนล่างจึงมีลักษณะเด่นที่สำคัญ ทั้งด้านของวิถีชีวิตและวิถีวัฒนธรรมของชนเผ่า ลาวลุ่มและลาวเทิง ในด้านศิลปวัฒนธรรม และประเพณีพิธีกรรม ผสานไปกับสภาพภูมิประเทศที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น นอกจากนี้ยังมีมิติด้านแหล่งโบราณคดี และแหล่งประวัติศาสตร์ทั้งระยะไกลและระยะใกล้ ที่มีคุณค่าทางวิชาการและการศึกษาหลายแห่ง อาทิ ผาแต้ม ปราสาทหิน วัตภูท่าเรือกำปั่นและเส้นทางรถไฟของฝรั่งเศส ฯลฯ

ลาวตอนล่างมีความสัมพันธ์กับประเทศไทยมาตั้งแต่บรรพกาล แต่ในช่วงที่ลาวเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2518 ความสัมพันธ์ระหว่างลาวตอนล่างกับไทยก็ได้เป็นไปอย่างกระต่อนกระแต่นและเคลือบแคลง อันเป็นผลจากอุดมการณ์ในลัทธิการปกครองที่ฝ่ายหนึ่งปกครองระบอบเสรีนิยม ส่วนอีกฝ่ายปกครองระบอบสังคมนิยม แต่ปัจจุบัน ลาวตอนล่างกับไทยมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น ตั้งแต่ระดับประชาชน ภาครัฐบาลและนโยบายของประเทศ ทั้งนี้เป็นผลมาจาก แนวคิดการดำเนินความสัมพันธ์ที่ยึดประโยชน์ร่วมทางเศรษฐกิจของทั้งสองประเทศแทนความแตกต่างด้านลัทธิการปกครอง ส่งผลดีต่อการค้าขาย การท่องเที่ยว การศึกษา การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งได้ส่งผลเชิงปฏิบัติที่สำคัญ คือทั้งสองประเทศได้ลงทุนร่วมกันในการสร้างสะพานมิตรภาพไทย-ลาวแห่งที่ 2 เชื่อมระหว่างสะพานนะเขตกับจังหวัดมุกดาหาร ซึ่งกำลังดำเนินการ สะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งนี้นอกจากจะเชื่อมความสัมพันธ์ และก่อประโยชน์อย่างไพศาลระหว่างไทย-ลาวแล้ว ยังเชื่อมต่อฝั่งทะเลจีนใต้ที่ประเทศเวียดนามกับประเทศไทย และฝั่งทะเลอันดามันประเทศเมียนมาร์ในอนาคต ตามโครงการ EAST-WEST CORRIDOR ที่ประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงทั้ง 4 ประเทศได้วางแผนร่วมกัน

ABSTRACT

Sawannakhet, Salawan, Sekong, Champasak and Attapue are five khwaeng (provinces) in the south of the Lao People's Democratic Republic (Lao PDR.) Khwaeng Khammuang is in the north, the Kingdom of Kampuchea in the south, the Republic of Socialist Vietnam in the east, and the Kingdom of Thailand in the west of those khwaeng. The area of this region is totally 65,865 square kilometers. And it has a total population of about 1,759,000 or at 34.55 percent of the whole population of the country.

The physiographic region of southern Laos is divided into these three zone. Highland zone has most of its area from the central part of southern Laos to Laos – Vietnam border, and highland is the zone of the Lao Thoeng tribe. Tableland zone lies among khwaeng Salawan, khwaeng Sekong and khwaeng Champasak. This zone has an area of approximately 10,000 square kilometers. Tableland zone is the richest zone in southern Laos. At the present, several kinds of cash crops are raised here. Particularly it is the largest zone in the LPDR where people raise coffee crop. And lowland zone has most of its area from the middle of the central part of southern Laos to Laos-Thailand border. Lowland zone is in the Mekhong basin and the Mekhong branch basins. Lowland zone is the zone of Lao Lum tribe. Lao Lum People have indifferent characteristics from Thai-Isan people in various aspects of ethnic group, the way of life and the way of culture.

In southern Laos there are two groups of original people, i.e. Lao Lum and Lao Thoeng. Lao Lum people live in lowland zone; earn their livings by growing lowland rice, fishing, doing basketery and cloth-wearing; live in houses with house columns; play “khaen” (a kind of woodwind musical instrument made of reeds); have “molam” (singers and singing) as recreation; eat glutinous rice; believe in Buddhism; use the language of Thai-Lao family; live densely in

khwaeng sawannakhet and khwaeng Champasak; and live in chief urban areas of all khwaeng in order to trade and serve as government officials. Lao Thoeng people live in highland and hilly areas and earn their livings by raising upland rice by rotating the areas of the area of planting. In the Lao Thoeng tribe there are several sub-tribes. However, all sub-tribes have cognate culture. Their cognate cultural characteristics include : believing in spirits, smoking big cigars, sucking alcohol from the jar, holding a basket on the back while going out for work, weaving cloths by using the hand-loom which is tied to the weaver's body, and using the language of Mon-khmer family. Nevertheless, some people of the Lao Thoeng tribe have roles in the state official system by serving as chao khwaeng (khwaeng governors) and department heads in many khwaeng. At the present, the state sector takes better care of the Lao Thoeng tribe in education by establishing schools for this particular tribe and promoting sustainable careers in the local area in the same way as taking care of Lao Lum people.

In the area of southern Laos there are many kinds of natural resources which are important to the economic system of the LPDR. These resources include : trees, gypsum, gold, lead and iron. Specifically water current resources which scatter in different places in this area can be taken up to use beneficially for the system of rice cultivation in two seasons of the year and for construction of dams for electric current production. Nowadays Thailand buys electricity from Zesed Dam and Huai Ho Dam which are located in southern Laos. Moreover, several kinds of natural resources can be very well transformed into tourism, for example : in the area of Maha Nathi Si Phan Don (the ocean of 4,000 islands) which is an area of a large number of islands and rapids amind the Mekhong River, this area can support the way of life and the way of culture of its own people; and at the back of the Si phan Don area there are two large and wonderful waterfalls, i.e. Khon kha Pheng Waterfalls and Li Phi waterfalls which attract a large number of tourists .

Southern Laos, therefore, has significantly outstanding characteristics in the way of life and the way of culture of Lao Lum and Lao Thoeng tribes, in arts and culture, and in traditions and rituals. These things blend with

topographies which have local identities. In addition, there are long and short dimensions in the aspects of archaeological sites and historical sites which have high academic and educational values, for example : Pha Taem Cliffs, Wat Phu Stone Castle, Steamboat Harbor, French Railways, and others.

Southern Laos and Thailand have had relations since ancient times. However, during the period when Laos changed its government system in 1975 the relationships between southern Laos and Thailand went on disconnectedly and suspiciously. This was caused by ideals in the government systems : one country had a political liberty system while the other had a socialist government system. But now southern Laos and Thailand have tight relationships from the civil level up to the state sector and policies of both countries. This is due to the concept of operating the relations which must emphasize joint economic benefits of the two countries instead of differences in their government systems. Such a concept can bring about positive outcomes of trading, tourism, education, dependence on each other, and particularly an important result of action, i.e both countries have cooperatively invested in constructing the second Thailand-Laos Friendship Bridge to link Khwaeng Sawannakhet and Mukdahan province, now under construction. This new bridge across the Mekhong River not only will tighten relations and bring great benefits between the kingdom of Thailand and the Lao People's Democratic Republic but also will link the south China Sea coast of Vietnam to Thailand and the Andaman Sea coast of Myanmar in the future according to the EAST-WEST CORRIDOR Project cooperatively planned by the four countries in Mekhong River sub-region.